

1. Januari. Gemeentegrenzen blijven dicht voor ongewenste zorgvragers

Mishandelde moeders, kinderen in de jeugdopvang en daklozen blijven verstoken van hulp of huisvesting omdat gemeenten hen als probleemgeval naar elkaar toeschuiven. Zoals bijvoorbeeld in de gemeente Den Haag, die haar daklozen probeert te exporteren naar Limburg of Twente. Het is één van de ongewenste gevolgen van de decentralisatie van de zorg die in 2015 werd doorgevoerd.

Beeld Milo/De Groene Amsterdammer

Veertig procent van de gemeenten is strenger geworden in het toekennen van zorg aan burgers van buiten haar gemeente, blijkt uit ons onderzoek. Dat treft met name kinderen die afhankelijk zijn van een jeugdzorginstelling, slachtoffers van huiselijk geweld, of daklozen die in een andere regio een nieuwe start willen maken. Gemeenten met veel zorginstellingen binnen haar grenzen, worden extra hard door de decentralisatie getroffen.

Investico doet het onderzoek samen met televisieprogramma *EenVandaag*. We schrijven een longread voor De Groene Amsterdammer en nieuwsverhalen voor Investico, Dagblad van het Noorden en de voorpagina van Tubantia. Ook EenVandaag schrijft een artikel over het onderzoek en maakt een televisie item dat door 1.387.000 kijkers wordt bekeken.

Beeld: Milo/De Groene Amsterdammer

Het nieuws wordt overgenomen door het ANP, dagblad Trouw, consumentenplatform Kassa, Radar, RTV Drenthe, en gespecialiseerde media zoals Binnenlands Bestuur en Gemeente.nu. Radio1 besteedt er woensdagochtend én woensdagmiddag aandacht aan. Ons onderzoek wordt ook genoemd in het wekelijkse commentaar van De Groene Amsterdammer.

Kamerleden Nijboer, Kerstens en Kuiken (PvdA) en Hijink en Van Gerven (SP) stellen Kamervragen naar aanleiding van ons onderzoek, en SP-Kamerlid Renske Leijten wijst premier Rutte via Twitter op ons onderzoek en de gevolgen van zijn 'participatiesamenleving'. Ons artikel wordt genoemd in een uitzending van Zondag met Lubach over de decentralisaties in de zorg.

2. Januari. Het verdienmodel van omscholingsmonopolist NCOI

Het private opleidingsbedrijf NCOI verwerft met een slim verdienmodel in tien jaar bijna een monopolie op volwassenenonderwijs en omscholingscursussen. Studenten klagen over onvoorziene kosten en wisselende leslocaties en docenten zijn vaak uitgeknepen freelancers. Ook wekt NCOI verwarring over de te behalen diploma's, de Onderwijsinspectie start hier desgevraagd een onderzoek naar. Dat blijkt uit onderzoek van platform Investico waarvoor we ruim vijftig studenten, docenten en (oud-)medewerkers spraken.

Het onderzoek leidt tot een [nieuwsartikel](#) in Trouw, een [achtergrondverhaal](#) in De Verdieping van Trouw en een [longread](#) in De Groene Amsterdammer op 13 januari 2021. Op dezelfde dag publiceren we een online artikel op de [website van het Aob](#) die specifiek ingaat op de positie van docenten en verschijnt er in de editie van februari van Het Onderwijsblad een langer artikel. Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief de reactie van de Onderwijsinspectie. Venema/

Beeld: Aart-Jan

De Groene Amsterdammer

Het NOS-journaal om 8 uur 's ochtends meldt het nieuws in het [media-overzicht](#). Redacteur Thomas Muntz zit om 10 uur bij NPO Radio1 ([Spraaakmakers](#)) waar hij over het onderzoek vertelt, en aan het eind van de middag vertelt redacteur Emiel Woutersen in [Turn up!](#) van jongerenzender FunX over het onderzoek naar NCOI. Verder melden De Volkskrant, [De Telegraaf](#), [Hart van Nederland](#), [Quote](#), [het Reformatorisch Dagblad](#) en [BNNVARA](#) het nieuws. Ook universiteitsblad [DUB](#), [Cursor](#) van TU Eindhoven en hogeschool [Avans](#) schrijven erover op hun website. [Kassa](#) wijdt er een bericht aan op Twitter.

De artikelen krijgen bovendien veel bijval van oud-studenten en docenten, veertien mensen nemen spontaan contact met ons op via e-mail, andere laten zich horen op sociale media, zoals [Cornelia](#), [Gaby](#), [Fred](#), [Martina](#) en [Natan](#). Kamerlid Frank Futselaar (SP) stelt naar aanleiding van ons artikel schriftelijk vragen aan de minister van Onderwijs.

Geïnspireerd door ons onderzoek wijdt consumentenprogramma Radar een [item](#) aan NCOI. Het programma houdt een enquête onder haar testpanel, die de resultaten van ons onderzoek ondersteunt. Redacteur Emiel Woutersen vertelt in de uitzending uitgebreid over het onderzoek.

3. Januari. Nederland bevriest steun aan VN-organisatie na corruptie.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken zit in een hooglopend conflict met de ontwikkelingsorganisatie van de VN, de UNDP. Nederland voert een coalitie aan van bezorgde landen over de corruptie met VN-geld in diverse landen, waaronder Rusland. Als drukmiddel is een deel van het toegezegde geld van Nederland aan de UNDP bevroren.

Investico ontvangt hierover een tip van binnenuit de VN-organisatie, en krijgt het verhaal bevestigd na raadpleging van diverse (diplomatieke) bronnen die ook [documenten](#) leveren als ondersteuning. Zij herkennen de hand van minister Kaag van Buitenlandse Zaken in de harde Nederlandse opstelling. Als voormalig VN-diplomate zou zij weten hoe groot de kans op corruptie is en hoe zwak de opsporing door de eigen VN-organisaties, die daarbij al snel in aanvaring komen met de betrokken landen.

Het onderzoek is op donderdag 28 januari [voorpaginanieuws](#) bij dagblad Trouw, en uiteraard op de website van [Investico](#). Het nieuws wordt overgenomen door onder meer de [NOS](#), het [Reformatorisch Dagblad](#) en diverse nieuwswebsites. Steen des aanstoots is een energiebesparingsprogramma van de UNDP in Rusland, waar tussen 2010 en 2017 ongeveer 40 miljoen euro aan werd uitgegeven. Het geld ging deels naar familieleden van bestuurders die het project moesten begeleiden, en leverde geen enkele klimaatwinst op. Het ministerie van Buitenlandse Zaken bevestigt het bevroren van tien miljoen euro wegens 'mogelijke malversaties' in Rusland.

4. Februari. Een Nederlands 'gouden paspoort' voor spionnen en zakenlui.

Nederland maakt zich kwetsbaar voor spionage en ongewenste politieke beïnvloeding door gebrekkig toezicht op een migratieregeling voor hoogopgeleide migranten. De regeling is bedoeld voor Nederlandse bedrijven die personeel van buiten Europa willen aantrekken, bijvoorbeeld voor gespecialiseerd technologisch werk. Bemiddelaars misbruiken de regeling om rijke buitenlanders aan een 'lifestyle-visum' te helpen, blijkt uit onderzoek van platform voor onderzoeksjournalistiek Investico voor *Trouw* en *De Groene Amsterdammer*.

Investico begint het onderzoek naar aanleiding van een tip, en bouwt het onderzoek uit door de lijst met goedgekeurde bedrijven onder de loep te nemen en onderzoek te doen naar de procedures van de IND. Daarnaast spreekt *Investico* met meerdere mensen die met de kennismigrantenregeling werkten en doen we onderzoek naar rechtszaken over de regeling.

Het onderzoek is voorpaginanieuws bij *Trouw* en wordt gepubliceerd in een themaweek van de krant over migratie en asiel. Binnenin de krant publiceren we een vraag-antwoord-artikel, en in *De Groene Amsterdammer* verschijnt de longread. Bij *Investico* publiceren we het geannoteerde verhaal en een document met cijfers over het gebruik van de regeling die we hebben opgevraagd bij de IND.

Het nieuws wordt overgenomen door Nu.nl en Joop. Het nieuws wordt uitgelicht in het Radio 1 krantenoverzicht en 's middags wordt *Investico*-redacteur Karlijn Kuijpers geïnterviewd over het onderzoek in het Radio 1-programma Stax & Toine. BNR Nieuwsradio besteedt in de uitzending uitgebreid aandacht aan het onderzoek door middel van een interview met hoogleraar migratierecht Tesseltje de Lange en oud-MIVD-baas Pieter Cobelens. Enkele maanden later verwijst NOS naar ons onderzoek in een artikel over paspoorthandel in Montenegro.

De IND zegt naar aanleiding van ons onderzoek samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid te kijken hoe de risico's beter in beeld kunnen worden gebracht en welke mogelijke maatregelen getroffen moeten worden. De immigratiedienst gaat vanaf 2022 werken met een systeem waarin het strafrechtelijke gegevens van 'derdelanders' kan delen met andere Europese lidstaten.

Beeld: Kamagurka/ De Groene Amsterdammer.

5. Februari. De vervuiler betaalt - te vaak niet.

Een miljardentransfer van de belastingbetaler naar het bedrijfsleven: daar komt het saneren van vervuilde grond vaak op neer. Het Rijk, blijkt uit onderzoek van Investico, is elk decennium een miljard euro kwijt aan het saneren van oude vervuilingen. Alleen al in Oost-Nederland vinden we meerdere recente affaires waar waterschappen of gemeentes flink aan meebetalen, terwijl het bedrijfsleven toch echt de de veroorzaker is. Bovendien geldt de regel dat de vervuiler betaalt

Uit onze enquête onder Oost-Nederlandse overheden, blijkt dat lagere overheden en provincies nauwelijks inzicht hebben in hun eigen saneringskosten, laat staan in die van bedrijven. Ook landelijk is er 'geen beeld'. Tot slot zien we dat vervuiling vaak wordt 'beheerd' in plaats van 'gesaneerd', waardoor de risico's blijven bestaan. Ook de kosten daarvan komen bij overheden te liggen, en dus bij de burger.

Aanleiding voor het onderzoek zijn een aantal gevallen van vervuiling waarbij collega's van het regionale onderzoeksproject *Het Schone Oosten* zich afvragen waarom de overheid er zoveel aan meebetaalt. Met hen zetten we de enquête uit; doen we jurisprudentie-onderzoek, bezoeken we locaties en spreken we lokale bestuurders. Verder kunnen we dankzij een Wob-verzoek aantonen dat Waterschap Rijn en IJssel 70 procent betaalt aan de breuk in een persleiding met afvalwater van Campina, waar het waterschap geen schuld aan heeft.

Dat laatste is groot nieuws in de regio en staat bij [De Stentor](#), De Gelderlander en Tubantia op de voorpagina. Een dag later brengen deze media een nieuwsbericht en een uitgebreid achtergrondverhaal. Het nieuws verschijnt ook op [Groene.nl](#). De woensdag daarop staat de [longread](#) in De Groene. Investico publiceert daarvan de [geannoteerde versie](#), met verantwoording en link naar de Wob-stukken. Met Leo van Raaij van Het Schone Oosten nemen we zowel een aflevering van [Speurwerk](#) als een [filmpje](#) voor de oostelijke dagbladen op (klik op de foto bovenaan het artikel).

Laura Bromet (GroenLinks) stelt [kamervragen](#) over de ‘geborgde’ zetels van bedrijven en landbouw in de waterschapsbesturen. Dit [melden](#) de oostelijke kranten aan hun lezers. De verhalen leveren deze kranten enkele direct bruikbare tips op.

De Commissie Van Aartsen haalt het onderzoek aan in haar [kritische rapport](#) over de stand van de Nederlandse Omgevingsdiensten.

Foto: (c) Arjan Gotink

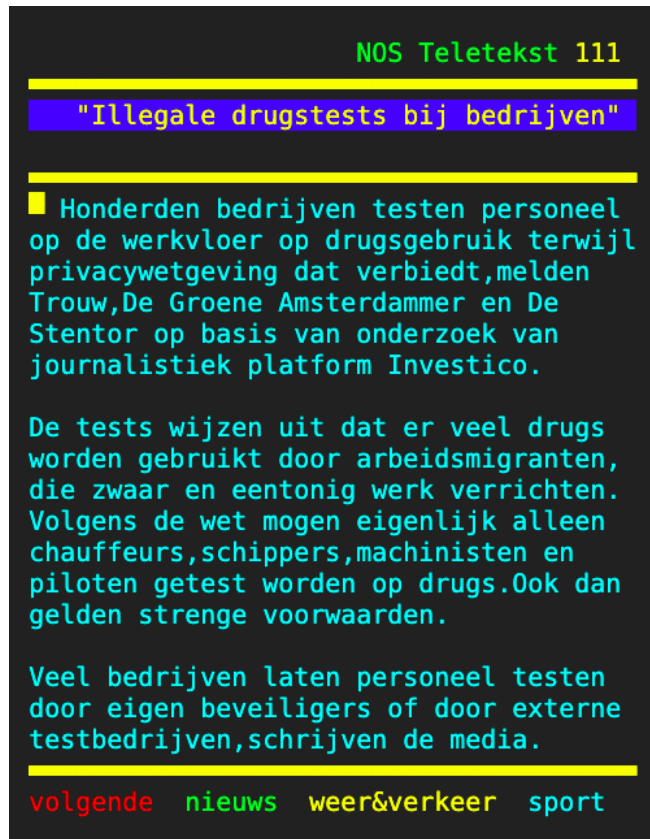
Video: Het Schone Oosten

6. Februari **Met speed houden arbeidsmigranten het werk nog wel vol**

Honderden Nederlandse bedrijven overtreden de privacywet met het testen van hun werknemers op drugsgebruik. Beveiligingspersoneel en speciaal ingehuurd testbedrijven nemen ‘aan de poort’ speeksel af bij werknemers om te ontdekken of zij resten van alcohol, zware medicijnen, marihuana of (meth)amfetamine in hun lichaam hebben. Werkgevers die hun personeel laten testen op drugs overtreden de wet, bevestigt privacywaakhond Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Investico deed onderzoek naar deze praktijk, maar ook naar de oorzaak en realiteit van drugsgebruik op de werkvloer. Zware werkomstandigheden lijken het amfetaminegebruik te bevorderen. Met name arbeidsmigranten met een Europese achtergrond die op flexibele woon/werk-contracten repetitief werk verrichten grijpen regelmatig naar speed.

De artikelen verschenen in de regionale dagbladen De Stentor en de Gelderlander, landelijk dagblad Trouw en weekblad De Groene Amsterdammer. De Stentor en De Gelderlander maakten ook nog eigen reportages over het onderwerp met een lokale insteek, deze werden ook overgenomen [door het AD](#).

Simone Peek mocht het onderzoek rond 07.00 uur 's morgens op 24 februari [live toelichten op radio 1](#). [NOS](#) wijdde er een nieuwsbericht aan en het onderzoek haalde het 18.00 journaal van die dag. Hierdoor werd het nieuws ook opgepikt door [NU.nl](#), [RTL](#), [Volkskrant](#) en BNR nieuwsradio.

Website Polonia heeft [een vertaling](#) van het artikel gemaakt voor Poolse lezers. Hierdoor ging het onderwerp ook rollen bij andere Poolse blogs. Op 2 maart publiceerden we een officiële vertaling [in de Poolse Newsweek](#).

FNV belde ons na de verschijning en zei dat ze “een storm” van bijval hadden ontvangen van arbeidsmigranten. “Jullie hebben een bommetje van de eerste plank gelegd, mensen bellen ons om te zeggen dat dit waar is. Jullie hebben het debat weer een heel nieuwe richting ingestuurd”. Ook kondigde FNV aan dat ze hun aanstaande campagne n.a.v. de publicatie gingen bijsturen op de afschaffing van de normen op de

werkdruk, waar een groot deel van de werkstress vandaan komt. Intern maakten ze een meme over het onderzoek:

Een scala aan nieuwssites nam het nieuws over. Waaronder [Welingelichte Kringen](#) en [VPN-gids](#). Daarnaast deelden ook websites over arborecht het onderzoek, zoals [SDU](#), [Arbo-Online](#), [Versteeg Wigman Spey advocaten](#). Ook werden de bevindingen besproken op sites over veiligheid en human resources zoals [Performa-HR](#); [Werk en veiligheid: BG-magazine voor Human Resources](#); [CHRO - chief human resources](#):

Reactie groentennieuws: 'Herkennen wij niet'

<https://www.groentennieuws.nl/article/9297276/verplicht-testen-medewerkers-op-drugsgebruik-herkennen-wij-niet/>

Het onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van drugsgebruik onder arbeidsmigranten sijpelde door naar algemene kennis van andere journalisten. Zo publiceerde [RTV Oost in maart](#) een artikel over de zelfdoding van een Poolse man. In dit artikel wordt de link gelegd met mogelijk drugsgebruik, een gedachte die wordt onderbouwd met het onderzoek Investico. Het onderzoek heeft hierin bijgedragen aan het verbreden van kennis over het drugsprobleem onder arbeidsmigranten omdat in eerdere nieuwsberichten over 'verward gedrag' en freak accidents met arbeidsmigranten nooit de link met drugs gelegd werd. Ook [verslavingsmagazine LEF](#) schreef over het onderzoek.

Maanden nadat het onderzoek is verschenen stelde een van de bedrijven die drugstests uitvoerde ons op de hoogte dat de Autoriteit Persoonsgegevens is gaan handhaven na het onderzoek. Als gevolg hiervan is het illegale testen door dit bedrijf stopgezet.

Het onderzoek van Investico werd behandeld [in een commissiedebat over arbeidsomstandigheden](#) van de Tweede Kamer

Hierin werd de noodzaak voor beter drugsbeleid op de werkvloer besproken.

Mevrouw Palland (CDA):

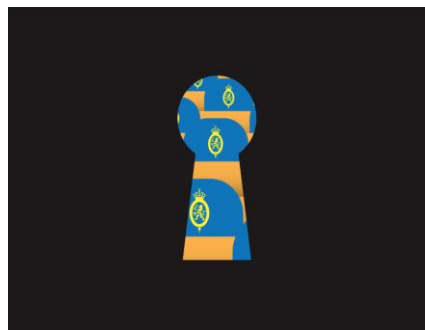
“Voorzitter. Mijn tweede onderwerp is het ADM-beleid bij bedrijven. Uit onderzoek van Investico blijkt dat alcohol- en drugsgebruik op de werkvloer voorkomt. Ook Trouw berichtte daar dit voorjaar over. Een ernstig ongeval op de werkvloer als gevolg van alcohol- of drugsgebruik kan niet alleen leiden tot gezondheidsschade voor de individuele werknemer, maar ook ernstige gevolgen hebben voor collega’s en soms zelfs voor omwonenden. **Dan is het goed dat er nu een handreiking ligt van het Trimbos-instituut om werkgevers te ondersteunen en het ADM-beleid binnen bedrijven te versterken.”**

7. Maart **Wat geeft de wetgever om de wetten?**

In de week voor de landelijke verkiezingen blijkt uit ons onderzoek dat de Tweede Kamer steeds minder tijd en aandacht besteedt aan het controleren van nieuwe wetten. Debatten over wetgeving worden verdrongen door actuele problemen die de plenaire agenda domineren, zo leert een data-analyse van het Kamerwerk door Investico in samenwerking met radioprogramma Argos, voor onder meer dagblad Trouw en weekblad De Groene Amsterdammer van alle 374 wetten die onder Rutte-III zijn afgehandeld.

Het onderzoek leidt tot een [artikel in De Groene Amsterdammer](#), een verhaal in [De Verdieping](#) van Trouw en een nieuwsbericht op de [website van Argos](#) en [NPO Radio 1](#) op 11 maart 2021. Ook leidt het onderzoek tot een [uitzending](#) van Argos op 13 maart 2021. Op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een document met de belangrijkste [cijfers en een verantwoording](#) van de onderzoeksmethode.

Ons onderzoek wordt genoemd in een analyse van [De Volkskrant](#) over de verkiezingsuitslag, in een analyse van [NRC Handelsblad](#) over het functioneren van de Tweede Kamer, in een column in [het Parool](#), in een analyse van het [Financieele Dagblad](#) over de verkiezingen, in een analyse in [De Groene Amsterdammer](#) over de positie van de ambtenaar, en in een hoofdredactioneel commentaar van het [Reformatorisch Dagblad](#). [Nieuwsuur](#) maakt een uitzending over versnippering en spreekt daarin met de Kamerleden die ook in ons stuk opgevoerd worden. Daarnaast wordt ons onderzoek besproken door Herman Tjeenk Willink in [Buitenhof](#), en later in een interview met Tjeenk Willink in [De Groene Amsterdammer](#). Verder wordt het nieuws vooral op Twitter veelvuldig gedeeld. CDA-Kamerlid Chris van Dam wijdt er een [tweet](#) aan, evenals journalisten van [NRC](#) en [De Correspondent](#).

Kort na onze publicaties en de verkiezingen neemt de Tweede Kamer [een motie](#) aan die eist dat de Kamervoorzitter “oog houdt voor de mogelijkheden om wetsvoorstellen zorgvuldig en gedegen te behandelen nu de Kamer uit meer fracties bestaat.”

Informateur Herman Tjeenk Willink verwijst in zijn [notitie aan de fractievoorzitters](#) en in zijn [eindverslag](#) naar het onderzoek en spoort de fractievoorzitters aan na te denken hoe de wetgevende taak van de Kamer beter vervuld kan worden met de huidige veelheid aan partijen.

8. Maart. Het stille succes van Christelijk rechts.

Verdrukt en gemarginaliseerd: dat is het beeld dat de christelijke minderheid graag over zichzelf schetst, en progressief Nederland gelooft maar al te graag dat ze zich ophouden in de kantlijn. Maar conservatief-christelijk rechts boekt wel degelijk successen, blijkt uit het onderzoek van de Investico Masterclass 2021 dat na publicatie in *De Groene Amsterdammer* door tientallen (landelijke) media wordt overgenomen; direct tot Kamervragen leidt en zelfs tot een correctie leidt in het woordenboek van de Taalbank.

Vrouwen worden overgehaald om een gevaarlijke spijtpil te nemen om hun abortus ongedaan te maken. Via initiatiefwetten worden de rechten van het ongeboren leven uitgebreid en die van de vrouw ingeperkt. Neutraal ogende lobbyorganisaties schuiven aan bij medisch-ethische adviesstafels en in het academische debat. Christelijke activisten kunnen bij dat alles rekenen op buitenlandse fondsen, politiek geschoolde strategen, een leger van vrijwilligers en een internationaal netwerk van juristen. En een belangrijk onderdeel van hun succes is dat daar niet te veel ophef over wordt gemaakt.

Mediapartner voor het onderzoek is *De Groene Amsterdammer* die een [nieuwsartikel](#) over de 'spijtpil' publiceert naast het [achtergrondverhaal](#). Beiden verhalen komen ook op de [website](#) van investico; plus het geannoteerde [achtergrondverhaal](#) met bronnen. Zowel [Investico](#) als [De Groene Amsterdammer](#) wijden elk een aparte aflevering van hun podcast aan het onderzoek, waarin de onderzoekers worden geïnterviewd.

Het nieuws wordt overgenomen door [De Stentor](#), het [AD](#), [Omroep Flevoland](#), het [Eindhovens Dagblad](#), [Tubantia](#), [Linda.nl](#), [De Gelderlander](#) en de [Provinciale Zeeuwse Courant](#). [Hart van Nederland](#), [De Stentor](#), het [Reformatorisch Dagblad](#) en het

[Nederlands Dagblad](#) schrijven een eigen artikel over het onderwerp naar aanleiding van ons persbericht. De 5 Uur Show (SBS6, gemiddeld 110.000 kijkers) [interviewt](#) op de dag van publicatie (10-03-2021) een van de onderzoekers over de spijtpil. Nieuwsweekend, het best beluisterde programma van Radio 1, [interviewt](#) op 13 maart twee van de onderzoekers. Een van de onderzoekers is op 21 maart te gast bij [OVT](#) om over het onderzoek te praten. Angela Wals schrijft over ons onderzoek in haar column in [De Volkskrant](#). Internationale mediaorganisatie openDemocracy [schrijft](#) ook over de spijtpil en haalt ons onderzoek aan.

Tweede Kamerlid Corinne Ellemeet (GroenLinks) stelt naar aanleiding van het onderzoek [schriftelijke vragen](#) aan minister van Volksgezondheid Hugo De Jonge. De [Nationale Zorggids](#) neemt het nieuws over op hun website. Organisaties als het [Humanistisch Verbond](#), [De Bovengrondse](#) en [Neighborhood Feminists](#) verspreiden het nieuws via hun kanalen. Bij [De Taalbank](#) is 'spijtpil' 10 maart woord van de dag en het weblog past naar aanleiding van het artikel de definitie aan.

9. Maart. Windmolens in natuurgebieden?

Van alle nieuwe windmolens in Nederland komen er vier op de tien in of pal naast beschermde natuur te staan, blijkt uit onderzoek van Platform Investico. Op dit moment staan al ruim 600 windmolens in of nabij natuurgebieden, binnenkort komen daar nog eens 300 bij, waarvan zelfs 175 in een Natura 2000-gebied. Ook bouwers van zonneparken laten hun oog vallen op kwetsbare groenzones.

De trek naar de natuurzones lijkt mede te worden veroorzaakt door de weerstand tegen energieprojecten buiten de natuur die door lokale bewonersgroepen worden geblokkeerd. Deze trend splijt natuurorganisaties: waar vereniging Natuurmonumenten principieel tegenstander is van hernieuwbare energieprojecten in beschermde natuur, laat Staatsbosbeheer daarentegen tientallen turbines op haar terrein ontwikkelen; deels in beschermde natuur. Ecologen maken zich zorgen: de negatieve effecten worden alleen per regionaal project in kaart worden gebracht. Naar de opgetelde schade kijkt bijna niemand.

Op 24 maart publiceert mediapartner Trouw ons onderzoek op de [voorpagina](#). Voor het katern Duurzaamheid en Natuur schrijft onderzoekspartner Frank Straver een [verdiepend artikel](#). In de Groene Amsterdammer verschijnt die dag een [longread](#). Mediapartner EenVandaag heeft [een item](#) gemaakt op basis van het onderzoek en publiceert op de website een [interactieve kaart](#) met de locaties van windturbines nabij natuurgebieden. Op de website van Investico publiceren we een [nieuwsbericht](#), een [geannoteerde versie](#) en een [verantwoording](#) van de methodologie. De regionale dagbladen [De Gelderlander](#) en [De Stentor](#) plaatsen die dag in samenwerking met Investico artikelen in de krant.

De avond voor publicatie besteedt het radioprogramma [‘Met het oog op morgen’](#) aandacht aan ons onderzoek op de voorpagina van Trouw. Het [Parool](#), de [Volkskrant](#), [Binnenlands Bestuur](#), het [Noordhollands Dagblad](#), het [Reformatorisch Dagblad](#), het [Friesch Dagblad](#), de [IJmuider Courant](#) en de [Leeuwarder Courant](#) nemen later die dag het nieuws over. [Goedemorgen Nederland](#) besteedt die ochtend uitgebreid aandacht aan het onderzoek in de uitzending.

Onderzoekscollectief Pointer wijdt op 12 april een [televisie-item](#) aan hetzelfde onderwerp en noemt onze belangrijkste conclusies inclusief bronvermelding aan het begin van de uitzending.

Op sociale media wordt het onderzoek vaak gedeeld. We ontvangen positieve reacties van onder andere het PBL, die we op verzoek de dataset sturen, en natuurorganisaties, die verbaasd zijn over de uitkomsten van het onderzoek. Onder andere de Friese Milieufederatie en Natuurmonumenten reageren dat zij deze inzichten zullen meenemen naar beleidsonderhandelingen op regionaal, provinciaal en nationaal niveau.

10. Maart. Zelfs tijdens corona worden Chinese koks naar Nederland gehaald;

Minister Koolmees stopt regeling na Investico-onderzoek.

De horeca was het grootste deel van 2020 dicht, maar toch verstrekten de immigratiedienst IND sinds de corona-uitbraak ruim 500 werkvisa aan Aziatische koks. De migranten landden op een verlaten Schiphol om daarna te ontdekken dat er soms helemaal geen werk voor hen is, of dat ze wegens corona veel minder betaald krijgen dan beloofd. Naar aanleiding van ons onderzoek wordt deze praktijk door minister Koolmees gestopt.

Uit de Kamerbrief: ‘Investico, het platform voor onderzoeksjournalistiek, geeft aan dat het hulpverleners en advocaten heeft gesproken en de ervaringen van meer dan tien

migranten heeft onderzocht. Uit dit onderzoek komen verschillende misstanden naar voren.'

Uit eerder Investico-onderzoek was zijdelings al gebleken dat deze visumregeling koks kwetsbaar maakt voor uitbuiting. Dat probleem blijkt structureel. We spreken koks die op een matrasje slapen op de zolder van een restaurant en ver onder minimumloon betaald krijgen, als er überhaupt werk is. Hun werkgevers steken de coronasteun van de overheid in eigen zak.

Illustratie De Groene Amsterdammer

De partners voor dit onderzoek zijn Trouw en De Groene Amsterdammer. Trouw besteedt een 'spread' aan het onderzoek, met een nieuwsartikel, een achtergrondstuk en een aantal interviews met de koks. In De Groene Amsterdammer publiceren we een achtergrondverhaal met daarin ook aandacht voor de rol van tussenpersonen. Op de website van Investico publiceren we het artikel met uitgebreide verwijzing naar alle bronnen.

Het nieuws wordt overgenomen door NOS, AD, Het Parool, Omroep Brabant en Hart van Nederland. Ook de Chineestalige nieuwswebsite Hollandone neemt ons nieuws over. Het coördinatiecentrum voor mensenhandel Comensha schrijft op haar website over de publicaties. Hulpverlenersorganisatie Hai An Haags Welzijn besteedt op haar

website aandacht aan de publicaties en plaatst een [Engelse](#) en [Chinese](#) vertaling van de stukken voor Aziatische arbeidsmigranten in Nederland.

Een Chinese kok zegt naar aanleiding van onze publicaties samen met collega's bij de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid melding te hebben gedaan tegen hun eigen werkgever. De Kamerleden [Van Weyenberg \(D66\)](#) en [Tielen \(VVD\)](#) stellen allebei afzonderlijk schriftelijke vragen aan minister Koolmees over onze publicaties. Het Amsterdamse gemeenteraadslid Boutkan (PvdA) stelt vragen aan de gemeenteraad.

De branchevereniging VCHO roept haar leden op om zich voor te bereiden op strengere inspecties. "Autoriteiten, in het bijzonder UWV, zullen strenger toezicht gaan houden, en de Inspectie SZW zal vaker en strenger controleren", schrijft de branchevereniging.

Twee maanden na publicatie besluit minister Koolmees om de [migrantenregeling tijdelijk stop te zetten](#). Aanleiding voor dit besluit zijn onze publicaties in Trouw en De Groene Amsterdammer, schrijft de minister. De minister noemt ons onderzoek 'erg zorgwekkend' en 'de signalen zijn dermate ernstig dat het kabinet snel wil ingrijpen om misbruik van de regeling te voorkomen', schrijft Koolmees aan de Kamer. De minister onderzoekt of de regeling in aangepaste vorm kan doorgaan, of dat die definitief moet worden stopgezet.

11. april. Bedrijf 'ADHDCentraal' geeft volwassenen veel te snel ADHD-etiket

Bij ADHDcentraal, een ggz-instelling uitsluitend gericht op ADHD diagnostiek en behandeling bij volwassenen, loopt bijna niemand zonder diagnose naar buiten. Oud-werknemers beschuldigen het bedrijf van overdiagnosticering.

Psychologen die twijfelden aan de ADHD-diagnose, zeggen dat hun oordeel aan de kant werd geschoven. Maar liefst 85 procent van de cliënten die de instelling test, hebben volgens de diagnose ADHD en gaan aan de pillen. 'Er werd zoveel mogelijk ADHD vastgesteld, tenzij het écht, écht, écht, heel duidelijk iets anders was', aldus een oud-werknemer.

Na een tip via het klokkenluidersplatform Publeaks begon Investico met het onderzoek naar de werkwijze van ADHDcentraal samen met radioprogramma *Argos* voor dagblad *Trouw* en *De Groene Amsterdammer*. *Argos* zond op 3 april '[De ADHD-wasstraat](#)' uit, *Trouw* publiceerde op 1 april een [nieuwsbericht](#) en een [achtergrondverhaal](#) in *De Verdieping*. In *De Groene Amsterdammer* verscheen op 1 april de [longread](#) die online deze dagen als beste artikel werd gelezen. Investico maakte een aflevering voor haar podcast *Speurwerk* over het onderzoek.

 jim faas 🍀 (@)
@JimFaas

*DE ADHD-FABRIEK *OVERDIAGNOSTIEK ? (1)

- ✓ de geestelijke gezondheidszorg in de ban van winstmaximalisatie en quick fixes
- ✓ worden we daar met z'n allen gezonder van?
- ✓ inside journalistiek van @trouw over de GGZ-instelling ADHDcentraal

1/2 📌

9:39 a.m. · 1 apr. 2021 · Twitter for iPad

Het nieuws wordt overgenomen door persbureau ANP en [het Reformatorisch Dagblad](#). Psychiater en systeemtherapeut Cassandra Zuketto blogt voor *Medisch Contact* en haalde haar onderzoek aan [in haar blog](#) op 7 april.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd [liet naar aanleiding](#) van ons onderzoek weten mogelijk onderzoek te doen naar ADHDcentraal. Binnen de ggz-sector werd het onderzoek veelvuldig gedeeld. Zo nam de [website GGZtotaal](#) het nieuws over en werd het onderzoek via onder meer LinkedIn gedeeld en besproken.

De auteurs en Investico ontvingen veel reacties van cliënten van ADHDcentraal die schreven zich in het onderzoek te herkennen. Ook een oud-werknemer liet weten het onderzoek zeer herkenbaar te vinden.

12. Maart Boerensubsidies voor stikstofvermindering bereiken hun doel niet.

Ondanks dat er sinds de jaren '90 sprake is van een stikstofoverschot, is de emissie van de veehouderij, veruit de meest vervuilende sector, al tien jaar op hetzelfde niveau. En dat terwijl het forse subsidies ontvangt om de uitstoot naar beneden te krijgen. Minstens 760 miljoen euro aan milieu-geld is naar de boeren gegaan zonder dat het milieu er daadwerkelijk iets aan heeft gehad, blijkt uit een inventarisatie van Investico.

Een reconstructie van het stikstofbeleid vanaf 2010 laat zien hoe, mede door een te groot vertrouwen in techniek, de boerenuitstoot de laatste tien jaar gelijk is gebleven. Inmiddels staan acht op de tien varkens, zo'n 4,3 miljoen stuks, tegenwoordig in een 'milieuvriendelijke' stal. Voor legkippen is dat zelfs 96 procent. Meerdere type stallen blijken achteraf toch niet de beloofde reductie op te leveren.

Aan milieu-investeringen-zonder-rendement besteed het Rijk sinds 2009 580 miljoen euro, provincies deden daar nog eens 180 miljoen bovenop. Dat bedrag is in werkelijkheid hoger, want zeven provincies kunnen Investico na twee maanden nog geen bedrag noemen. De boerensector betaalt ook mee aan de investeringen en heeft al jaren het idee druk bezig te zijn met het milieu maar door falende regie van de overheid zonder effect.

Het onderzoek leidt tot een [achtergrondverhaal](#) in de Groene Amsterdammer en een [televisie-item](#) van samenwerkingspartner Eenvandaag.

13. April. 'Male bias in corona-onderzoek'

Wereldwijd melden vrouwen veel meer bijwerkingen van coronavaccins dan mannen. Farmaceuten en onderzoekers van vijf grote coronavaccins splitsen hun gepubliceerde onderzoeksdata over bijwerkingen vrijwel niet uit naar sekse. Mede daardoor is het niet duidelijk of er bij mannen en vrouwen verschillend bijwerkingen optreden.

Investico bestudeerde de klinische proeven van vijf coronavaccins - Pfizer/BioNtech, Moderna, AstraZeneca, Sputnik V en Janssen - zoals gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften als *The Lancet* en *Nature*.

Niet één daarvan rapporteerde opgetreden bijwerkingen uitgesplitst sekse. Zelfs wanneer alle vrouwen in de testgroep bepaalde bijverschijnselen zouden vertonen, zou dat in de resultaten slechts te zien zijn als het effect bij ruwweg de helft van de groep.

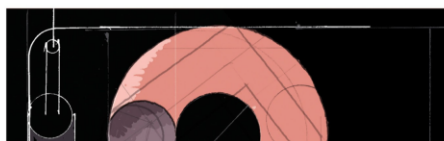
Het onderzoek leidt op 7 april 2021 tot een [nieuwsbericht](#) in Trouw, een [achtergrondverhaal](#) in Trouw De Verdieping, een [nieuwsbericht](#) en [televisie uitzending](#) bij EenVandaag, een [nieuwsbericht](#) en [longread](#) in De Groene Amsterdammer. Het nieuws werd dezelfde dag overgenomen door de [NOS](#), [Telegraaf](#), [NU.nl](#), [RTL nieuws](#), [LINDA](#), [VIVA](#), en het [Noord Hollands Dagblad](#). Op de website van Investico verschijnt eveneens het [nieuwsbericht](#) en de [geannoteerde versie](#).

Onderzoek Vaccins en vrouwen
Eén prik voor iedereen?

Het verschil tussen seksen wordt onvoldoende meegenomen in onderzoek naar Covid-19-vaccins. 'We vallen terug in oude gewoontes, terwijl we al lang weten hoe belangrijk sekseverschillen zijn in medisch onderzoek.'

Romy van der Burgh en Linda van der Pol beeld Milo
 7 april 2021 – verschenen in nr. 14

Naast reguliere media wordt het onderzoek ook veelvuldig gedeeld op sociale media, op gezaghebbende accounts als Damn Honey en Women Inc. Het werd daardoor extra breed verspreid, en zet zo een onderwerp opnieuw op de kaart dat zich zeker niet beperkt tot covid-19 - namelijk male bias in de wetenschap. Onderzoekers hoorden op dagen van publicatie regelmatig: 'Het ging over jullie stuk bij het koffiezetapparaat!'

GroenLinks kamerleden Corinne Ellemeet en Lisa Westerveld stellen [kamervragen](#) aan minister van Ark van VWS, die 17 mei worden [beantwoord](#).

14. April. Een halve eeuw na de wetgeving: nog steeds tegen lood in drinkwater.

De Romeinen wisten al dat lood slecht was voor de gezondheid, maar toch zit er nog loden leidingen in honderdduizenden Nederlandse huizen. Voor *De Groene Amsterdammer* en *Argos* reconstrueerden waarom dit giftige metaal nog niet is gesaneerd.

Het is niet de eerste keer dat lood op de agenda staat, vinden we. Zo'n beetje elke twintig jaar komen er nieuwe ophef, maatregelen en subsidies, maar de overheid weigert keer op keer om mensen 'achter de voordeur' te verplichten het lood te verwijderen. Door bezuinigingen en hervormingen verdween kennis over die thema's langzaam bij het ministerie, zodat nieuwe ophef in 2019 als een grote verrassing kwam.

Bij de [Groene](#), [Argos](#) en ons eigen website publiceren we het nieuws: de minister staat nog steeds niet open voor een verbod of een meldplicht. Daarnaast publiceert de Groene de [longread](#) en besteedt Argos een deel van zijn [uitzending](#) aan het onderwerp. Argos maakt tevens een uitstekende korte [video](#) over het onderzoek.

[Radio 1](#) besteedt de dag van de publicatie aandacht aan het stuk. Een dag na onze publicatie maakt de gemeente [Amsterdam](#) bekend actief op zoek te gaan naar loden leidingen om te saneren. Een week later stuurt Minister [Ollongren](#) een brief naar alle gemeenten om ze nog eens bewust te maken van de risico's van loden leidingen, al wil ze nog steeds geen meldplicht of verbod.

15. Mei. Bijna 250 duizend arbeidsmigranten onvindbaar voor de overheid.

Honderdduizenden arbeidsmigranten doen essentieel werk, maar zijn onvindbaar voor de overheid. Alleen uitzendbureaus weten wie waar woont. Dat is een groot probleem; ook buiten

tijden van corona als iedereen een aanbod voor vaccinatie moet kunnen krijgen. Om deze misstand te verkennen en te agenderen start Investico onderzoek op basis van gelekte huisvestingsdata van uitzendbureau Otto Workforce, waarmee we een eigen database maken met de woongeschiedenis van 24 duizend arbeidsmigranten.

Ruim 70 procent van hen blijkt lang genoeg in Nederland om zich te moeten registreren, maar slechts een kleine minderheid staat bij de gemeente ingeschreven. Niet-ingeschreven arbeidsmigranten hebben minder toegang tot zorg, geen recht op bijstand, en kunnen geen auto kopen of zich inschrijven als woningzoekende. Ze blijven afhankelijk van het uitzendbureau; wonen ze op onveilige locaties en zijn ze onbereikbaar voor het vaccinatieprogramma.

Overal en nergens

Bekijk alle verhuizingen van de arbeiders uit de dataset

Maandag 3 mei:

We openen met het nieuws bij [Trouw](#) dat 250 duizend niet-geregistreerde arbeidsmigranten niet zullen worden gevaccineerd.

Het nieuws wordt overgenomen door [RTL Nieuws](#) en in de liveblogs van de NOS, Volkskrant, NRC, de Telegraaf, het Reformatorisch dagblad en Omroep West, en belandt op pagina 101 van Teletekst. [NRC](#) wijdt naar aanleiding van ons verhaal later die dag ook nog een stuk aan de vaccinaties van arbeidsmigranten en andere moeilijk bereikbare groepen. NRC volgt zijn eigen stuk op met een [reportage](#) over moeilijk te bereiken daklozen en ongedocumenteerden voor vaccinatie, waarin ze ons stuk noemen. Ook het [AD](#) schrijft een week later een vergelijkbaar stuk. Ook de [Volkskrant](#) ging geïnspireerd door ons verhaal naar Ommen om arbeidsmigranten te vragen naar registraties en vaccinaties.

Het ministerie van Volksgezondheid schiet meteen in de verdediging en laat aan de NOS weten toch wel van plan zijn deze groep in te enten, al schrijft de NOS terecht op dat elk plan daarvoor ontbreekt. Ook dat wordt op Teletekst gepubliceerd. Op [nu.nl](#) valt later te lezen

dat het ministerie aan uitzendbureaus en werkgevers gaat vragen hun werknemers daarover te 'informereren'. Minister de Jonge [tweet](#) dat hij daar de komende tijd mee aan de slag gaat.

D66-Kamerleden Wieke Paulusma en Jan Paternotte stellen naar aanleiding van het stuk [Kamervragen](#) aan minister De Jonge.

Dinsdag 4 mei:

Trouw publiceert het [nieuws](#) en een [achtergrondstuk](#), met een vraag/antwoord en portretten van arbeidsmigranten. De Groene Amsterdammer publiceert de [longread](#). Pointer hielp bij het maken van datavisualisaties en publiceert het nieuws [online](#).

Het nieuws wordt die ochtend genoemd in het Radio1-journaal ([hier](#) op 15:15) en op het journaal van RTL Nieuws. Onder andere [de Limburger](#) neemt ons nieuws over en [Apache](#) kiest ons stuk uit voor 'De keuze van Apache, onze selectie van het beste uit binnen- en buitenlandse media'.

[De Stentor](#) wijdt een week later zelf een stuk aan de gebrekkige registratie van arbeidsmigranten. Het Haagse D66-raadslid Marieke van Doorn stelt naar aanleiding van de publicatie vragen aan het college over hoeveel arbeidsmigranten er in Den Haag wonen.

Aan het einde van de dag komt uitzendbaas Frank van Gool met [een reactie](#) op onze artikelen. Een economieredacteur van de NOS benadert ons voor een telefonisch gesprek voor een uitgebreider artikel op de website met verwijzing. We worden benaderd met aanvullende vragen over ons onderzoek door een werknemer van de Poolse afdeling van Deutsche Welle in Brussel.

Woensdag 5 mei:

Trouw publiceert de [reportage](#) over gemeenten die wél proberen om mensen in te schrijven, en de problemen waar zij tegenaan lopen. Daarnaast zoomen ze in op twee verhalen van arbeidsmigranten in Nederland waarbij het wel lukte om zich in te schrijven en wat dat voor hen betekent in het dagelijks leven.

Vakbondsmensen, arbeidsmigranten en experts reageren positief op het stuk en delen het massaal op sociale media. De Groene Amsterdammer plaatst de longread als verhaal van de dag op de website en het artikel staat in de top 10 van de meest gelezen stukken op de groene.nl. We worden benaderd door documentairemaker Jochem de Vries omdat hij naar aanleiding van ons stuk een documentaire wil maken over arbeidsmigranten in Nederland.

16. mei. Hoe de Nederlandse vaccinatiecampaagne verwerd tot een lobbyspel

Al voor het advies van de Gezondheidsraad om ouderen en kwetsbaren met voorrang te vaccineren, had het ministerie van volksgezondheid de eerste vaccins aan de zorg beloofd. Het ministerie zegde half december toe dat de eerste honderdduizenden vaccins naar zorgpersoneel in de gehandicapten-, verpleeg- en thuiszorg zouden gaan. Wanneer de Gezondheidsraad een week later adviseert om ouderen en kwetsbaren voorrang te geven boven zorgpersoneel, zit minister De Jonge klem. Nog voordat de eerste prik is gezet, is de campagne een lobbyspel geworden.

Hoewel de Gezondheidsraad en OMT adviseren om minstens 90 procent van alle vaccins aan ouderen en kwetsbaren te geven, dringen er telkens groepen zorgverleners voor. Vanaf het moment dat de minister afwijkt van de adviezen wordt het vaccinatiebeleid een lobbyspel, zeggen betrokkenen. ‘Degene die het hardst roept krijgt voorrang. Er zit geen lijn in’, zegt Hans Buijning van de koepel voor thuiszorgorganisaties Zorgthuisnl. ‘Wij hebben gewoon voor onze achterban gelobbyd en zijn daar goed in gehoord’, zegt Conny van Velden van verpleegkundigenvereniging

V&VN.

Ondertussen lukt het maar niet om de kwetsbaren op tijd te beschermen. Het ministerie is zó lang bezig geweest om vanuit Den Haag uit te tekenen welke medische aandoeningen voorrang moeten krijgen dat van voorrang al lang geen sprake meer is. Terwijl het ministerie uit alle macht probeert om een oneerlijke verdeling tegen te gaan, wordt het beleid – vanwege het verstrijken van de tijd – juist oneerlijker. En zijn het ook bij de kwetsbaren zelf alleen de meest mondigen die voor zichzelf een vaccin weten te regelen.

Het onderzoek leidt tot een uitgebreide reconstructie die in [De Groene Amsterdammer](#) als cover-verhaal verschijnt. Dagblad [Trouw](#) publiceert een nieuwsartikel over het onderzoek. Op de website van [Investico](#) publiceren we een nieuwsverhaal en een geannoteerde versie van de longread. Redacteurs Karlijn Kuijpers en Linda van der Pol vertellen over het onderzoek in de wekelijkse [podcast](#) van De Groene Amsterdammer.

Volkskrant-columnist Kustaw Bessems wijdt een [column](#) aan ons onderzoek, en het woord “prikorde”, dat we gebruiken in het artikel, wordt besproken in [De Taalstaat op Radio 1](#). NRC tipt ons verhaal in hun Haagse nieuwsbrief.

Kamerleden Lisa Westerveld (Groenlinks) en Attje Kuiken (PvdA) stellen [Kamervragen](#) naar aanleiding van ons onderzoek.

Dat onderzoek is een week lang het best-gelezen artikel op groene.nl en leidt tot veel reacties op sociale media, onder meer van [Roland Pierik](#) (lid van de Gezondheidsraad) en [Marion Koopmans](#) (lid Gezondheidsraad en OMT). Een GGD-arts zegt op Twitter: “Goed artikel en tekent waar we bij de GGD dagelijks tegenaan lopen: het gewoonweg niet kunnen uitleggen - aan de telefoon niet, in de vaccinatiestraat niet - waarom sommige mensen nog niet terecht kunnen. En anderen wel.”

17. Mei. Achterstand-rechtbank gaat digitaal; bezorgde rechters stribbelen tegen.

Een initiatief van rechtbankbestuurders om de achterstand in rechtszaken versneld weg te werken met *online* zittingen en onervaren juridisch medewerkers, stuit op verzet van bezorgde rechters en de centrale ondernemingsraad, het hoogste medezeggenschapsorgaan van de Rechtspraak. Zorgvuldige rechtspraak komt in de spoedprocedures in gevaar en ‘tunnelvisie’ dreigt, stellen rechters in een onderzoek van platform voor onderzoeksjournalistiek [Investico](#) voor [Trouw](#) en [De Groene Amsterdammer](#). Minimaal zestienhonderd vertraagde zaken worden dit jaar afgehandeld via een spoedprocedure

Het conflict draait om de ‘inloopkamer’; een speciaal team dat voor rechtbanken in heel Nederland achterstanden moet gaan wegwerken. De zorgen van experts en medezeggenschap draaien om een fundamenteel punt: met het wegbezuinigen van de echte rechter en de stap naar digitale rechtspraak verliezen burgers de garantie op dezelfde kwaliteit rechtspraak.

We publiceren een [longread](#) in De Groene Amsterdammer ([geannoteerde versie op de site van Investico](#)) en bij Trouw publiceren we een [nieuwsartikel](#) en een [Verdiepingsverhaal](#) waarin we voor- en tegenstanders aan het woord laten over de vijf belangrijkste bezwaren. Op de website van Investico publiceren we enkele [documenten](#) over de procedures van de inloopkamer die we tijdens het onderzoek hebben verzameld en die de rechtspraak zelf nog niet openbaar had gemaakt.

[In De Groene schrijven we het redactionele commentaar](#), waarin we een breder verband trekken tussen de ‘inloopkamer’, de toeslagenaffaire en andere uitvoeringsorganisaties en de discussie over een ‘nieuwe bestuurscultuur’ rondom de formatie.

Dezelfde dag plaatst de NOS een [uitgebreid bericht](#) over ons onderzoek. NRC Handelsblad noemt onze publicatie in haar juridische nieuwsbrief. Ook op de vakwebsites [Mr. Online](#) en [Taxlive](#) verschijnen artikelen over ons onderzoek.

Michiel van Nispen dient [Kamervragen](#) in bij de minister van Rechtsbescherming. Een week later [verschijnt in Trouw een vlammend opiniestuk van emeritus hoogleraar Ulli d'Oliveira](#), waarin hij naast instemming met onze bezwaren wijst op een aantal punten waarop de inloopkamer mogelijk in strijd is met het mensenrecht op een eerlijk proces.

Uit de 'wandelgangen' vernemen we dat er naar aanleiding van ons stuk uitgebreide discussies plaatsvinden op de rechtbanken.

18. Juni Handel in stikstof mag: succes van boerenlobby; drama voor natuur.

In 2019, tijdens de eerste maanden van de stikstofcrisis, formuleren provincies nieuwe stikstofregels. Die regels leiden vrijwel direct tot - soms gewelddadige - boerenprotesten die de provincies bewegen hun beleid aan te passen, tot genoegen van agrarische lobby-organisaties.

Het onderzoek van Investico, in samenwerking met Eenvandaag en de onderzoeksredactie Brabant, wijst uit dat de regels door de aanpassingen niet minder, maar juist méér stikstofuitstoot mogelijk maken. Minstens dertig miljoen kilo ongebruikte stikstof ligt verborgen in vergunningen, blijkt uit onze berekeningen.

Het onderzoek haalt op 2 juni de voorpagina's van [BN de Stem](#) en het [Brabants Dagblad](#) die verderop in de krant een [achtergrondverhaal](#) plaatsen. Ook het Eindhovens Dagblad plaatst een [nieuwsartikel](#) en een [achtergrondartikel](#). [De Gelderlander](#) neemt het nieuws over. Op Groene.nl verschijnt die ochtend een [nieuwsbericht](#) en later die dag komt de [long-read](#) online die ook in de papieren editie verschijnt. 's Avonds zendt [Eenvandaag](#) een televisie-item uit over het onderzoek.

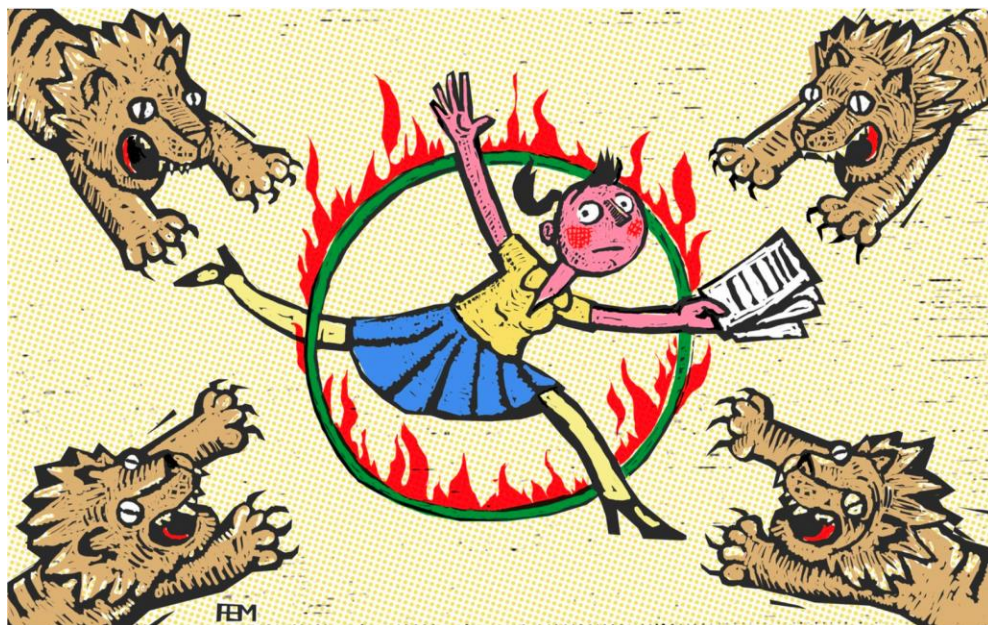
Tjeerd de Groot (D66) stelt diezelfde ochtend [kamervragen](#) naar aanleiding van de nieuwsberichten en later die dag volgen Laura Bromet (GroenLinks) en Joris Thijssen (PvdA) met [vragen](#) aan minister Schouten.

Hoogleraar natuurbeschermingsrecht Kees Bastmeijer noemt het onderzoek in zijn [position paper](#), input voor het rondetafelgesprek Stikstofproblematiek van de Tweede Kamer.

19. Juni Scholen lokken docenten te vroeg uit lerarenopleiding

Scholen en lerarenopleidingen werken elkaar tegen in het klaarstomen van de docenten van de toekomst, blijkt uit onderzoek van [Investico](#) voor [De Groene Amsterdammer](#), Trouw ([voorpagina](#) & [achtergrond](#)) en [Het Onderwijsblad](#). Scholen bieden leraren-in-opleiding nog tijdens de studie een baan aan, en eenmaal op de werkvloer blijken zij niet goed voorbereid op de praktijk en ontvangen zij te weinig begeleiding. Al die aspecten dragen bij aan de snelle uitstroom van jonge vo-docenten uit het onderwijs - een derde van de starters stopt binnen vijf jaar - terwijl het lerarentekort alleen maar toeneemt.

Illustratie: Femke van Heerikhuizen voor De Groene Amsterdammer

Redacteur Tan Tunali licht het onderzoek op de ochtend van publicatie toe in het [NOS Radio 1-journaal](#). Verschillende landelijke media, waaronder [LINDA.](#), en [Hart van Nederland](#), namen het nieuws over. Veel onderwijsbladen en onderwijsinstituten schrijven over het onderzoek, bijvoorbeeld de [VO-raad](#), [Avans](#), [Luzac](#), [Universiteit Utrecht](#) (DUB), [Nationale Onderwijsgids](#), en de [Algemene Vereniging Schoolleiders](#)). TUE-Lerarenopleider Jan van der Veen onderschrijft de onderzoeksresultaten in het blad van de TU Eindhoven: 'Plusminus tien procent van onze studenten heeft al bij aanvang van de masteropleiding een baan en na een jaar loopt dat op naar één op de drie.'

Erik Ex, Trouw-columnist en docent geschiedenis op het Amsterdamse Cygnus Gymnasium, schrijft een [column](#) over het onderzoek, evenals Aleid Truijens, onderwijs-redacteur van [De Volkskrant](#). Zij schrijft: 'Het is allang bekend dat het zo gaat, maar het is fijn als het goed onderbouwd wordt aangetoond. (...) Een uitstekend, onthutsend verhaal.'

Professionals vervolgen het gesprek op sociale media, zoals onder deze [LinkedIn-post](#) van Talita Stam, adviseur bij de Onderwijsraad.

19. Juni Dertig miljoen coronasubsidie naar private bijlesbedrijven via scholen

Private aanbieders van onderwijs hebben vorig jaar ongeveer dertig miljoen euro ontvangen uit de ruim negentig miljoen overheidssubsidie om corona-gerelateerde leerachterstanden in te halen. Dat blijkt uit een enquête die platform voor onderzoeksjournalistiek Investico voor Trouw, EenVandaag en De Groene Amsterdammer hield onder alle 574 middelbare scholen die vorig jaar met deze coronasubsidie meededen. Daardoor wordt de trend waarbij onderwijstaken door private partijen worden uitgevoerd, verder aangezet.

Het onderzoek leidt tot een [nieuwsartikel](#) op de voorpagina van Trouw, een [achtergrondverhaal](#) in De Verdieping van Trouw en een longread in De Groene Amsterdammer op 23 juni 2021. Ook publiceert De Groene Amsterdammer een [kort nieuwsbericht](#) op de website. [EenVandaag](#) maakt voor de tv-uitzending een reportage over het onderzoek, en in de [radio-uitzending van EenVandaag](#) op die dag vertelt redacteur Michelle Salomons over het onderzoek. Ook op de website van Investico verschijnt een [nieuwsbericht](#) en het geannoteerde verhaal, inclusief een verantwoording over hoe het onderzoek gedaan is.

Het nieuws wordt opgepakt door [NRC](#). Ook staat er een bericht over in de [liveblog van de Volkskrant](#) en wordt er een ANP-bericht van gemaakt, onder andere overgenomen door [Reformatorisch Dagblad](#). De algemene vereniging voor schoolleiders publiceert een bericht over ons onderzoek op [haar website](#). Een paar dagen na publicatie wijdt Nelleke Noordervliet er ook nog [een column](#) aan in Trouw.

20. Juli. Hoe een witwasfamilie ongestoord de Amsterdamse binnenstad opkoopt

Tientallen panden in de Amsterdamse binnenstad werden de afgelopen jaren vrijwel onopgemerkt opgekocht door een lid van een van oorsprong Pakistaanse familie Choudrey die eind jaren negentig betrokken was bij witwassen en ondergronds bankieren. Terwijl de gemeente Amsterdam de Oude Burgwallen in het oude centrum kocht om ze uit handen van onduidelijke investeerders te halen, kreeg de handelaar een deel van de Nieuwe Burgwallen in handen.

Het onderzoek van Platform Investico voor De Groene Amsterdammer laat aan de hand van openbare bronnen en transacties zien hoe de overnames onderling gefinancierd worden door familieleden en deels door hypotheek van de

Rabobank ter waarde van tientallen miljoenen euro. Ondanks uitgesproken zorgen van de wijkagent hebben politie, justitie of gemeente zijn die overnames tot dusver niet grondig onderzocht. De aanpak tegen witwassen faalt.

Het onderzoek leidt tot een [nieuwsartikel](#) en [longread](#) voor de Groene Amsterdammer. Ook werd er een aflevering van [Speurwerk](#) aan gewijd. In [Het Oog op Morgen](#) werd het onderzoek besproken, evenals in het NOS-journaal op woensdagochtend om 08:00 u.

Onze aanpak is anders dan gebruikelijk in criminele verslaggeving, die vaak werkt met initialen. In de Groene Amsterdammer noemen we bewust de volledige naam van de heer Choudrey evenals de betrokken zakenfamilie, omdat onze research overstelpende informatie over hen oplevert en zij de gelegenheid krijgen om onze aantijgingen te reageren. Ondanks de verstrekkende aantijging hebben de beschuldigten géén actie tegen de publicatie ondernomen. Aanvankelijk stond een samenwerking met *het Parool* in het verschiet. De redactie wilde aanvankelijk graag publiceren maar trok zich terug vanwege - achteraf onterecht gebleken - angst voor juridische consequenties.

21. September. De Inspectie SZW faalt in aanpakken arbeidsuitbuiting

Ondanks een groter budget om arbeidsuitbuiting tegen te gaan pakt de Inspectie SZW minder daders, en helpt zij minder slachtoffers. Dat staat in een rapport van de Algemene Rekenkamer, dat onderzocht hoe de voormalige Arbeidsinspectie dat extra budget uit heeft gegeven. De Rekenkamer citeert in het rapport eerder Investico-onderzoek naar arbeidsuitbuiting, en haalt passages uit het Investico-boek *Uitgebuit* aan. Onder embargo konden wij het rapport inzien, en de conclusies zijn hard: 'De Inspectie maakt werknemers voor de tweede keer slachtoffer.'

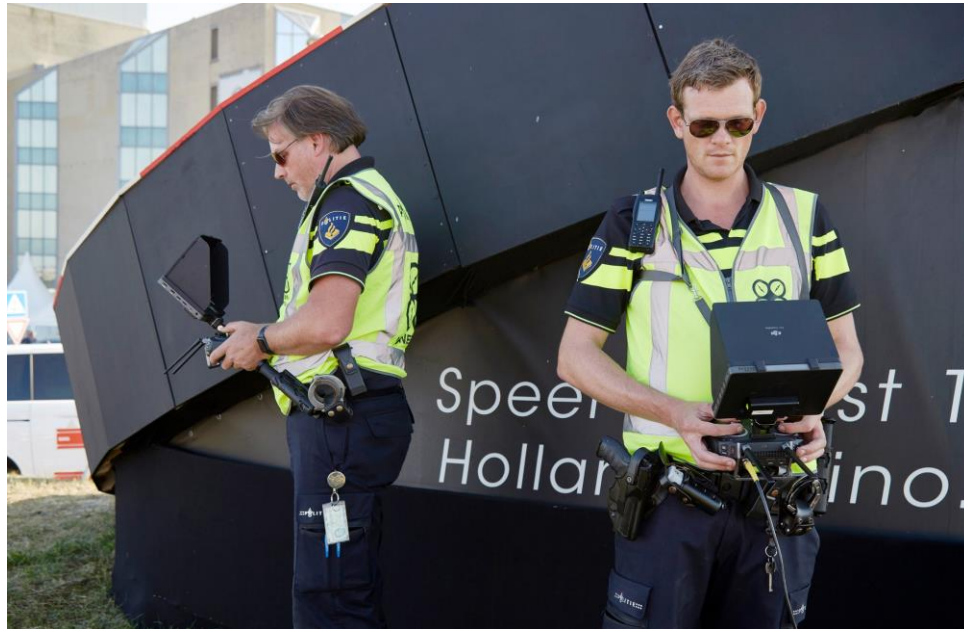
In Trouw publiceren we een [nieuwsbericht](#) op de voorpagina, en binnenin de krant een [interview](#) met Rekenkamer-bestuurder Ewout Irrgang. In [De Groene](#) publiceren we een longread, waarin we laten zien waar deze problemen bij de Inspectie vandaan komen, en de link leggen naar andere organisaties waar Investico onderzoek naar deed.

De meeste media nemen de avond dat de Rekenkamer het rapport presenteert het nieuws over, maar ze richten zich daar logischerwijs op het rapport, en niet per se op onze berichtgeving. De Inspectie geeft in een korte [reactie](#) bij Trouw aan niet blij te zijn met het rapport van de Rekenkamer.

In de [podcast](#) van De Groene Amsterdammer vertellen redacteurs Simone Peek en Emiel Woutersen over dit verhaal en hun eerdere onderzoeken naar arbeidsuitbuiting en de onderkant van de arbeidsmarkt.

22. September. Politie en Rijkswaterstaat gebruiken omstreden Chinese drones.

De Nederlandse politie en Rijkswaterstaat gebruiken drones van het Chinese merk DJI. Het ministerie van Defensie wil die juist niet gebruiken, omdat er gevaar is dat de data weglekt naar China. Dat gevaar is er zeker, ontdekten wij in gesprekken met cybersecurity-onderzoekers: keer op keer worden achterdeurtjes en kwetsbaarheden in de DJI-software ontdekt. Willen we afhankelijk zijn van bedrijven die data delen met de Chinese overheid?

We brengen het nieuws in [Trouw](#), met in achtergrondkatern [De Verdieping](#) een profiel van dronemaker DJI. [De Groene Amsterdammer](#) publiceert onze longread, waarin we verder ingaan op de moeilijkheden van het gebruik van Chinese technologie. [EenVandaag](#) maakt op die dag ook een item over het onderwerp, redacteur Emiel Woutersen licht daarin onze bevindingen toe.

Het nieuws wordt breed overgenomen. In het [NOS Journaal](#) die ochtend wordt het genoemd in het mediaoverzicht en ook [Radio 1](#) heeft 's ochtends een item waarin expert Patrick Bolder toelichting geeft. [NOS.nl](#) publiceert een lang nieuwsstuk naar aanleiding van het verhaal en ook [Nu.nl](#), [RTLNieuws](#), [NRC](#), [De Telegraaf](#) en tech-site [Tweakers](#) nemen het over. Het [Friesch Dagblad](#) maakt naar aanleiding van onze publicatie haar eigen stuk. Het stuk wordt in het Engels vertaald door website [NLTimes](#).

Redacteur Romy van der Burgh vertelt op de radio bij EenVandaag over de publicatie en schuift ook aan bij de [NOS op 3 Tech Podcast](#) van die week. PvdA-Kamerlid Barbara Kathmann stelt [Kamervragen](#) aan ministers Grapperhaus en Visser, ook 3 [VVD-Kamerleden](#) en 2 [SP-Kamerleden](#) doen dat.

23. Oktober. Pandora Papers

Dag 1

CDA-leider Wopke Hoekstra had jarenlang een verborgen belang in een brievenbusbedrijf op de Britse Maagdeneilanden. Hoekstra bezat voor ruim dertigduizend euro aan aandelen in een brievenbusbedrijf in het belastingparadijs, dat op zijn beurt weer aandeelhouder is van een safaribedrijf in Kenia en Tanzania. Hoekstra verkocht zijn belang een week voor zijn benoeming tot minister in oktober 2017, maar meldde dit nooit aan de Tweede Kamer. Evenmin maakte hij melding van zijn aandelenportefeuille toen hij in de jaren daarvoor Eerste Kamerlid was. Premier Rutte is tijdens de formatie in 2017 wel geïnformeerd, zegt Hoekstra in reactie op vragen. Hoekstra is als minister verantwoordelijk voor het bestrijden van misbruik van belastingparadijzen en was in de Eerste Kamer vice-voorzitter van de Commissie voor Financiën.

Investico onthult het nieuws samen met [Dagblad Trouw](#) en [Het Financieele Dagblad](#). De onthulling is onderdeel van de *Pandora Papers*, een internationaal onderzoek naar belastingparadijzen door meer dan 150 media wereldwijd, dat wordt geleid door het [Internationaal Consortium van Onderzoeksjournalisten \(ICIJ\)](#). Investico is één van de vaste partners van ICIJ.

Naast het nieuws publiceren we een achtergrondartikel over de vriendenclub waarmee Hoekstra investeerde. Dit verschijnt in [De Groene Amsterdammer](#).

Op de website publiceren we meerdere bewijsstukken uit het lek. Ook brengen we op de dag van publicatie een [aflevering van de podcast Speurwerk](#) uit waarin redacteurs Anouk Kootstra en Karlijn Kuijpers uitleggen hoe het onderzoek is gedaan.

Redacteur Karlijn Kuijpers vertelt anderhalf uur na publicatie over het onderzoek in het [NOS-Journaal](#) van 20u, samen met Trouw-redacteur Dirk Waterval. Later op de avond schuift Karlijn Kuijpers samen met FD-redacteur Johan Leupen aan bij actualiteitenprogramma [Nieuwsuur](#) om het onderzoek toe te lichten. De citaten uit het tv-interview met de NOS worden de volgende ochtend gebruikt in de NOS-radiojournaals. Collega's van het Financieele Dagblad vertellen over het onderzoek bij [BNR Nieuwsradio](#), de collega van Trouw bij [Radio Veronica](#).

Het nieuws wordt overgenomen door alle grote landelijke media, waaronder [De Volkskrant](#), [NRC Handelsblad](#), [RTL Nieuws](#), [Algemeen Dagblad](#), [De Telegraaf](#) en [NU.nl](#).

Ook buitenlandse media, waaronder [La Sexta TV](#) en [El País](#) in Spanje, [L'Espresso](#), [Il Fatto Quotidiano](#) en [Huffington Post](#) in Italië en [Berliner Zeitung](#) in Duitsland publiceren over Hoekstra. ICIJ neemt Hoekstra over in haar overzicht van 'Power Players', waarin politici en andere machthebbers worden opgesomd die in het lek opduiken.

Power Players-overzicht ICIJ

El País, 4 oktober 2021

Het nieuws wordt besproken in talkshows zoals [Khalid en Sophie](#) en [Op1](#).

Opiniemakers in de landelijke kranten wijden hun columns en kolommen aan de onthullingen over Hoekstra uit de Pandora Papers. Onder meer [Özcan Akyol](#) (AD), [Sheila Sitalsing](#) (Volkskrant), [Tom-Jan Meeus](#) (NRC), [Youp van 't Hek](#) (NRC), [Sander Schimmelpenninck](#) (Volkskrant), [Bas Heijne](#) (NRC), [Frank Heinen](#) (Volkskrant), [Max Pam](#) (Volkskrant), [Stevo Akkerman](#) (Trouw), [Bart Zuidervaart](#) (Trouw), [Marcel Pheijffer](#) (FD) en [Janneke Willemsen](#) (Telegraaf) schreven over de zaak. Journalisten van onder meer [Volkskrant](#), [NRC](#) en [De Correspondent](#) schrijven analyses over de Pandora Papers.

Investico-hoofdredacteur Thomas Muntz geeft in [NRC toelichting](#) op het onderzoek.

President-commissaris van ABN Amro doet een dag na de onthullingen [afstand van zijn aandelen](#) in Asilia.

Minister Hoekstra moet twee dagen na de onthullingen uitleg geven in het Vragenuurtje in de Tweede Kamer. Daarin maakt hij al zijn [financiële belangen openbaar](#). Hij zegt ook strengere integriteitsregels voor bewindspersonen te willen, en belooft met DNB en het ministerie van financiën in overleg gaat hoe de integriteit van bankbestuurders en hun offshore belangen beter gecontroleerd kunnen worden. De Tweede Kamer neemt een [motie](#) aan voor betere transparantie over zakelijke belangen van bewindspersonen.

Europarlementariër Paul Tang wil dat Hoekstra [excuses aanbiedt](#) aan de andere Europese ministers van financiën.

Het Europees Parlement roept enkele weken na publicatie op tot [grondig onderzoek](#) naar misstanden die zijn genoemd in de publicaties rond de Pandora Papers. De Europarlementariërs nemen met grote meerderheid een [resolutie](#) aan waar ook de Nederlandse minister van Financiën Wopke Hoekstra expliciet is genoemd. Het Parlement zegt te betreuren dat politici in het lek opduiken en vindt dat zij verantwoordelijk moeten worden gehouden voor hun daden.

De Belastingdienst en FIOD kondigen aan onderzoek te gaan doen naar de Pandora Papers.

De publicaties zijn ook voer voor cartoonisten en satirici. De Speld schrijft vier artikelen over Hoekstra's aandelen in de Maagdeneilanden ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#)). In de Volkskrant verschijnt een [satirische column](#) over het onderwerp, en het satirische tv-programma Spaanders maakt [een lied](#).

Dingemans, Trouw, 5 oktober 2021

Dag 2

Op woensdag 6 oktober publiceren we in De Groene Amsterdammer een [longread](#) over een Nederlandse fiscalist die al decennialang klanten aan een brievenbusbedrijf helpt en al sinds de jaren negentig opduikt in verschillende van de grootste fraudezaken ter wereld. Op de website van Investico publiceren we dit [verhaal met bronverwijzingen en bewijsstukken](#) uit het lek.

Trouw publiceert tegelijkertijd een [artikel over tussenpersonen](#).

We publiceren die dag samen met het [Financieel Dagblad](#) ook een [nieuwsbericht](#) over Nederlandse tussenpersonen die zonder vergunning klanten helpen aan een offshore bedrijf. Op de website publiceren we [enkele bewijsstukken](#) bij dit artikel. In het artikel schrijven we over een bekende Twentenaar, dus hebben we onze regiopartner Tubantia ingelicht over de publicatie, zodat zij er een [uitgebreid artikel](#) over konden schrijven.

We publiceren in De Groene Amsterdammer ook een [commentaar](#) waarin we betogen dat belastingparadijzen blijven bestaan zolang we ernaar streven “goede” of “integere” belastingparadijzen te creëren.

23. Oktober De afbraak van de huurrechter

De Huurcommissie, het landelijke overheidsorgaan dat geschillen tussen huurders en verhuurders moet beslechten, negeerde grote interne kritiek op een nieuwe ‘efficiëntere’ werkwijze. De commissie kampt al jaren met grote achterstanden, en huurgeschillen stapelden zich op. De arbiter nodigt huurders en verhuurders daarom steeds minder uit op zitting en oordeelt in meer dan de helft van de zaken slechts op basis van een papieren dossier. Huurders, en met name kwetsbare huurders, zijn hiervan de dupe, waarschuwen commissieleden. In een intern advies dat platform Investico in handen heeft, noemen ze de nieuwe werkwijze ‘onrechtmatig’ en ‘onhoudbaar’.

Het onderzoek leidt tot [een artikel](#) in De Groene Amsterdammer, een [nieuwsbericht](#) op het online platform van

Argos en een [gesprek](#) met redacteur Michelle Salomons in de radio-uitzending van het NPO Radio1-programma op 23 oktober 2021. Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een verantwoording van onze werkwijze.

Het NOS-journaal op NPO Radio 1 opent om 7 uur 's ochtends met een [gesprek](#) met redacteur Felix Voogt over het onderzoek. Beeld: Milo

NOS publiceert een [nieuwsbericht](#), en ook [NRC](#), [Het Financieele Dagblad](#), [nu.nl](#), [Kassa](#) nemen het nieuws over. Op Twitter krijgt het nieuwsbericht ook veel aandacht: [NPO Radio-1](#) neemt een fragment uit Argos over en ook Kees van Amstel, 'druktmaker' van de NieuwsBV, gebruikt fragmenten uit de Argos-uitzending over de Huurcommissie voor zijn satirische bijdrage.

Kamerlid Henk Nijboer pleit voor het invoeren van een '[huisjesmelkersboete](#)' in reactie op ons onderzoek, Kamerlid Faissal Boulakjar (D66) stelt naar aanleiding van ons artikel dat hij [mondelijke vragen](#) zal stellen en SP-Kamerlid Sandra Beckerman stelt [schriftelijke vragen](#) over de werkwijze van de Huurcommissie naar aanleiding van ons onderzoek. Tijdens een [wetgevingsoverleg](#) op 15 november vraagt Tweede Kamerlid Jaco Geurts de minister naar de situatie bij de Huurcommissie en wat de minister gaat doen om de situatie te verbeteren, naar aanleiding van ons onderzoek. De minister antwoordt het beeld 'echt niet te herkennen'.

25. November Arbeidsmigranten krijgen geen medische zorg

Arbeidsmigranten betalen dezelfde zorgpremie als alle andere mensen die in Nederland werken, maar zij krijgen niet dezelfde zorg. Al jaren doen we onderzoek naar misstanden tegen arbeidsmigranten en al jaren hoorden we verhalen van mensen die ziek of ernstig geblesseerd toch aan het werk gingen. We besloten nu expliciet onderzoek te doen naar de vraag hoe het komt dat arbeidsmigranten de zorg niet goed weten te vinden.

Uitzendbureaus zijn daar een belangrijke reden voor, vonden we. Voor het eerst spreken we met een aantal (oud-)werknemers van uitzendbureaus die in de machinekamer als planner,

coördinator of facilitator werk(t)en. Zij bepaalden voor veel arbeidsmigranten direct en indirect of iemand naar een arts mocht, en speelden soms zelfs voor dokter: 'Doe er maar wat ijs op', werd gezegd tegen iemand met een gebroken been. Bovendien sjoemelen sommige uitzendbureaus met de zorgverzekering van hun werknemers, waardoor sommige migranten onverzekerd aan het werk gaan. Ten slotte ontdekken we dat veel uitzendkrachten een bepaling in hun contract hebben die stelt dat ze meteen hun baan verliezen als ze zich ziekmelden. De rechter oordeelde al dat dit illegaal is, maar de uitzendsector gaat er gewoon mee door.

We publiceren het nieuws over de illegale ziekmelding in [Trouw](#), en in de Verdieping publiceren we een [achtergrondverhaal](#) met daarbij ook de persoonlijke verhalen van getroffen arbeidsmigranten. In de [Groene Amsterdammer](#) publiceren we op hetzelfde moment een longread. Het artikel stond op nummer 2 van best gelezen stukken op de website.

Nu veel gelezen op groene.nl

- 1. Alleen Amerikaanse media onderzoeken of het coronavirus is geëkt uit een Chinees lab** **6**
Column Economie Ewald Engelen
- 2. Zieke arbeidsmigranten worden vaak na één dag ontslagen** **7**
Onderzoek: De praktijken van uitzendbureaus Sylvana van den Braak en Emiel Woutersen

Het nieuws wordt 's ochtends besproken in het RTL Nieuws, en arbeidsjurist Nuna Zekic licht de discussie over de uitzendcontracten toe in het [Radio 1 Journaal](#). Redacteuren Sylvana van den Braak en Emiel Woutersen vertellen over het onderzoek in [radioprogramma Pointer](#).

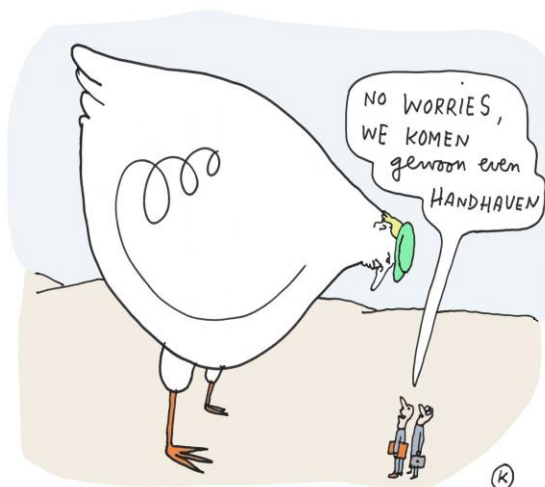
Het branchemedium voor de AGF-sector besteed aandacht aan ons onderzoek en de uitzending van Pointer op [hun website](#). [Follow the money](#) en [Pointer](#) verwezen in hun eigen publicaties door naar ons onderzoek.

26. November Omgevingsdiensten straffen niet en controleren te weinig

Begin 2021 stelde de Commissie Van Aartsen vast dat het functioneren van de 29 Nederlandse Omgevingsdiensten gekenmerkt wordt door 'fragmentatie' en 'vrijblijvendheid'. Maar wat de tekortkomingen van het stelsel in de praktijk betekenen weet niemand. Hoe vaak gaan inspecteurs op controle? Wat doen ze als ze een overtreding tegenkomen? Betrouwbare gegevens ontbraken simpelweg. Zelfs naar de meest basale prestaties van alle afzonderlijke omgevingsdiensten heeft de verantwoordelijke minister of staatssecretaris nooit onderzoek laten doen. Investico deed dat onderzoek als eerste wel.

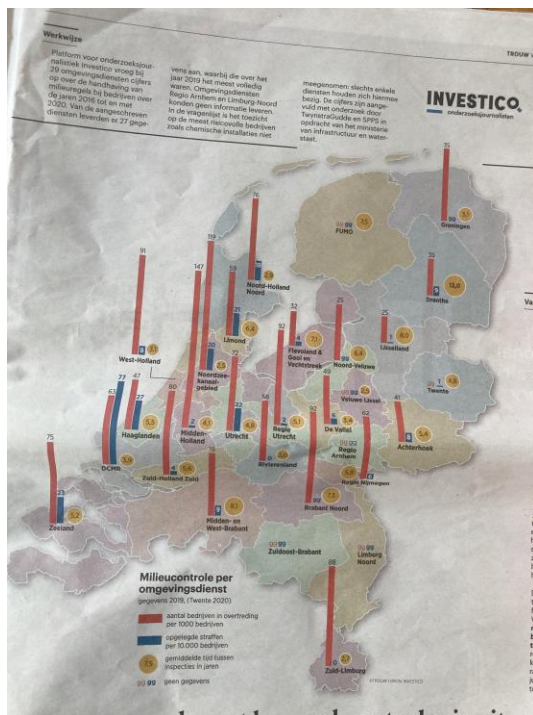
We vroegen bij 29 omgevingsdiensten cijfers op over de handhaving van milieuregels bij bedrijven. Als reactie op de enquête leverden 27 van de 29 omgevingsdiensten gegevens,

waarbij die van pre-Coronajaar 2019 het meest volledig waren. Op basis daarvan konden we hard maken dat slechts twee op de honderd betrapte overtreders een boete of andere straf krijgen, dat drie op de tien diensten te weinig op inspectie gaan en dat van verschuldigde dwangsommen vaak niet bekend is of ze ook echt worden geïnd. Ook beschikken veel diensten die weinig straffen nauwelijks over de daarvoor benodigde milieu-boa's. Alle gegevens zetten we in [een toegankelijke tabel op de site van Investico](#).

De niet geïnde dwangsommen en het tekort aan boa's zijn twee voorbeelden van de manier waarop de opstelling van gemeente- en provinciebestuurders een belangrijke rol speelt in het optreden van de omgevingsdiensten. Inspecteurs vertelden ons dat ze soms door de wethouder worden ontboden omdat handhaving 'niet de bedoeling' is. In jaarverslagen vragen gemeentes om 'motiveringsgesprekken' in plaats van 'direct handhaven'. We vonden ook gevallen waar gemeentes overtredingen liever legaliseren dan aanpakken.

Het nieuws verschijnt op 17 november op de voorpagina's van [Trouw](#), [Tubantia](#) en [De Gelderlander](#), bij Investico en [De Groene Amsterdammer](#) online. Op dezelfde dag verschijnen in Trouw [twee pagina's met achtergrond](#), met in de papieren krant een grote overzichtskaart met de prestaties per omgevingsdienst, en [in De Groene de longread](#). [EenVandaag](#) opent met het item, over een dorp in Brabant waar de gemeente de dwangsommen niet int.

Op de site van Investico plaatsen we naast een [geannoteerde versie](#) ook een verantwoording van het onderzoek, de vragenlijst die we uitstuurden en een tabel met de onderzoeksresultaten. Regionale en lokale journalisten kunnen hierin de prestaties van ‘hun’ omgevingsdienst terugvinden.

Voor en na verschijning krijgt de productie aandacht van Met het oog op morgen, [Nu.nl](#), Teletekst 101, de [Telegraaf](#), en [NOS.nl](#). Het [Radio 1 Journaal](#) interviewt om 8:00 ‘s ochtends milieucriminoloog Marieke Kluin; [RTV Drenthe](#) de volgende ochtend Adrián over de weinige inspecties door de Drentse dienst. Diezelfde dag komt Trouw met een follow-up in de vorm van een [interview met Jozias van Aartsen](#) en het [redactioneel commentaar](#). In het weekend verschijnen in De Gelderlander en [Tubantia](#) achtergrondverhalen met voorbeelden uit de regio en reacties van de plaatselijke omgevingsdiensten.

Amsterdams gemeenteraadslid van d66 Bart Vink stelt naar aanleiding van het onderzoek [raadvragen](#) over het functioneren van de dienst Noordzeekanaalgebied.

26. November **Vele tienduizenden huishoudens gaan een dure winter tegemoet**

Met stijgende gasprijzen en een generieke steunmaatregel voor alle Nederlandse huishoudens indachtig, deden we onderzoek naar de verduurzaming van corporatiewoningen: belangrijk voor het klimaat, maar ook om de kosten voor huurders te drukken. Tenminste 90.000 sociale huurders in de drie grote steden wonen in een huis met een slecht energielabel, concludeerden we. Verschillen tussen corporaties, steden, wijken en zelfs straten, blijken groot te zijn: voor individuele huurders is het streven van de sector naar een ‘gemiddeld label B’ slechts een wassen neus.

We publiceerden ons data-onderzoek in Trouw ([voorpagina](#) & [achtergrond](#)), [De Groene Amsterdammer](#), bij [EenVandaag](#), en diverse lokale partners: [VersBeton](#) en [OPENRotterdam](#) in Rotterdam, [AT5](#) in Amsterdam, en [De Gelderlander](#) in Nijmegen en Arnhem.

Voor dit onderzoek maakten we kaarten van twaalf steden met de energielabels per corporatiewoning. In samenwerking met EenVandaag ontsloten we deze [kaarten](#), zodat iedereen de energielabels in zijn straat of wijk kan opzoeken. We deelden deze kaarten ook met onze mediapartners. Op de website van Investico publiceerden we een [uitgebreide verantwoording](#) van ons data-onderzoek zodat anderen de analyses kunnen reproduceren. We maakten ook [een podcast](#) waarin de redacteuren vertelden hoe ze dit onderzoek hebben aangepakt.

Andere media, als [NU.nl](#), [Radar](#), [MSN](#) en [Kassa](#), [MUG Magazine](#), [Binnenlands Bestuur](#), Vastgoedmarkt namen ons nieuws over, evenals enkele vakbladen (bijvoorbeeld [Vastgoedmarkt](#) en [Warmte365](#)).

Het onderzoek maakt voor het eerst lokale verschillen tussen stadsdelen en corporaties inzichtelijk. De productie krijgt vooral politieke aandacht op lokaal en regionaal niveau, bijvoorbeeld van Jan van der Meer, gedeputeerde van [Provincie Gelderland](#), en het Rotterdamse gemeenteraadslid [Natasha Mohamed Hoessein](#).

Corporatiekoepel Aedes publiceert daags na verschijning een [persbericht](#) over verduurzaming van corporatiewoningen, dat niet los te zien is van onze productie. 'Gemiddeld label B' is slechts een tussenstap, schrijft ze: 'We zijn niet klaar voordat ieder huis een groen label heeft.'

